Як уцяпліць дах на дачы: кіраўніцтва па выбары матэрыялаў і мантажу

Змест

- Калі мае сэнс уцяпляць дах
- Матэрыялы для ўцяплення даху дачнага дома
- Тэхналогія ўцяплення скатнага даху
- Уцяпленне франтонаў
- Альтэрнатыва: ўцяпленне па гарышчы
- Тыповыя памылкі пры ўцяпленні
- Рамонт дачнага даху
- Вынік

Нават калі дача будзе выкарыстоўвацца толькі ў цёплы час года, трэба ўлічваць, што ночы бываюць халоднымі. Уцяпленне даху на дачы ператварае сезоннае збудаванне ў камфортнае жыллё, прыдатнае для пражывання з вясны да позняй восені. У гэтым артыкуле разбярэм, якія работы трэба будзе выканаць, якія матэрыялы выбраць і як пазбегнуць тыповых памылак, займаючыся ўцяпленнем даху.

Калі мае сэнс уцяпляць дах

Вырашальным фактарам з'яўляецца памер гарышчнага прасторы. Уцяпленне скатаў апраўдана толькі ў тым выпадку, калі гарышча дастаткова высокае і прасторнае, каб яго можна было выкарыстоўваць — хаця б для захоўвання рэчаў.

Адказваючы на пытанне, як уцяпліць дах на дачы, каб гэта сапраўды мела сэнс, прымайце да ўвагі:

- **геаметрыю пакрыцця** (крутыя скаты зручней для мансарды, плоскія — патрабуюць добрай вентыляцыі пад пакрыццём);
- **выкарыстанне памяшкання** (цёплы склад, майстэрня, жылое памяшканне).

Разгледзім асноўныя варыянты.

Плоскі дах

Каб вызначыць мэтазгоднасць работ, выканайце замеры:

- Ад ўзроўню падлогі адкладзеце ўверх камфортную вышыню — не менш за 2,2 м;
- Адзначце гэтую вышыню на скатах даху;
- Спраецыруйце адзнакі на падлогу, каб вызначыць плошчу, якую вы можаце выкарыстоўваць;
- Калі атрыманыя памеры вам падыходзяць, вымярце адлегласць да канька даху.

На цёплай мансардзе абавязковы «халодны трохвугольнік», які прадухіляе ўтварэнне канденсату пад пакрыццём. З улікам таўшчыні дахавага пірага для гэтага спатрэбіцца 60–70 см. Калі ўмовы не выконваюцца, уцяпляць скаты няма сэнсу — прасцей уцяпліць гарышча на дачы па перакрыцці.

Высокі дах

Правядзіце замеры, апісаныя вышэй. Калі памеры задавальняюць патрабаванням, у гарышным памяшканні можна абсталяваць поўнавартасную мансарду і ўцяпліць скаты.

Галоўная перавага такога даху — магчымасць выкарыстоўваць прастору па максімуму. Гэта дазваляе зрабіць нармальную вышыню столі на вялікай плошчы, размясціць вокны і нават санвузел. Аднак улічыце: чым вышэй дах, тым больш аб'ём паветра, які трэба награваць падчас халадаў, таму ўцяпляльнік павінен быць дастаткова тоўстым (звычайна 150–200 мм).

Мансардны дах

Асаблівасць мансарднага даху на дачы ў тым, што яго геаметрыя часта ламаная: крутыя ніжнія скаты пераходзяць у плоскія верхнія. Гэта дае больш карыснай прасторы каля сцен, але патрабуе акуратнага ўцяплення ў месцах зламу — менавіта там часцей за ўсё ўзнікаюць масткі холаду і канденсат.

Яшчэ адзін важны момант: на дачы мансардны дах мае сэнс уцяпляць, толькі калі вы плануеце бываць там у халодны час года ці хочаце абараніць памяшканне ад спякотнага надвор'я. Калі дача выкарыстоўваецца толькі з мая па верасень, дастаткова ўцяпліць перакрыцце, а мансарду пакінуць праветрываная — гэта прасцей і танней.

Матэрыялы для ўцяплення даху дачнага дома

Чым уцяпліць дах на дачы? Гэта залежыць ад віду дахавага матэрыялу, бюджэту і асаблівасцей канструкцыі даху. Разгледзім асноўныя варыянты.

Мінеральная вата

Аптымальнае рашэнне для скатных дахаў. Пліты з базальтавага валакна простыя ў мантажы, доўгачасовыя і прапускаюць пар.

Перавагі:

- Пліты добра трымаюцца ўпорам паміж кроквамі
- Негаручы матэрыял
- Даступная цана

Важна: калі для вас шумаізаляцыя мае вялікае значэнне, трэба думаць не толькі пра ўцяпляльніку з добрымі шумаізаляцыйнымі ўласцівасцямі, але і пра матэрыяле пакрыцця. Напрыклад, пры выкарыстанні металачарапіцы ці прафліста нават тоўсты пласт каменнай ці базальтавай ваты не моцна дапаможа ад шуму падчас дажджу і граду — метал перадае ўдарныя гукі напрамую праз кроквяную сістэму.

Для тых, хто цэніць цішыню, аптымальны выбар — Андулін Смарт або Чарапіцу Андулін. Гэтыя матэрыялы дзякуючы ўтрыманню бітуму добра паглынаюць гук удараў кропель дажджу і градзінаў, забяспечваючы камфортную цішыню ўнутры дачнага памяшкання нават пры моцным лівні. У адрозненне ад металу, Андулін не стварае рэзанансных калебанняў і практычна не шуміць.

Падрабязней пра прычыны шуму на даху і спосабах яго ліквідацыі чытайце ў нашым артыкуле «Шум на даху: прычыны, спосабы ліквідацыі, выбар пакрыцця».

Недахопы мінваты:

- Патрабуе добрай аховы ад вільгаці і вадзянага пара
- Сутнасна губляе ўласцівасці пры намоканні

Пенаплекс (экструдаваны пенапалістырол)

Жорсткія пліты з пенапалістырола таксама могуць выкарыстоўвацца ў якасці ўцяпляльніка для даху дачнага дома.

Перавагі:

- Не ўбірае ваду
- Высокая трываласць
- Доўгачасовасць

Недахопы:

- Гаручы матэрыял
- Поўная паранепранікальнасць (матэрыял з закрытымі ячэйкамі цалкам не прапускае пар) — патрабуе добрай вентыляцыі памяшкання
- Дрэнна пераносіць дэфармацыі кроквяной сістэмы (усадкавыя, тэмпературныя, сезонныя ваганні драўніны) — з-за жорсткасці пліт швы паміж імі становяцца негерметычнымі, што прыводзіць да з'яўлення масткоў холаду

Экавата і пенапаліўрэтан (ППУ)

Напыляльныя ўцяпляльнікі запаўняюць усе шчыліны, утвораючы маналітны пласт і патрабуюць спецыяльнага абсталявання.

Для большасці дач гэтыя матэрыялы эканамічна неэфектыўныя:

- Высокая кошт — абсталяванне і работа спецыялістаў абыходзяцца ў разы даражэй укладкі мінваты ці пенаплекса
- Складанасць рамонту — пры замене праводкі ці крокваў маналітны пласт прыйдзецца выразаць і аднаўляць нанова
- Залішнясць для сезоннага выкарыстання — калі дача стаіць без ацяплення большую частку года, пераплачваць за ўцяпленне даху дачы няма сэнсу

Калі гэта можа быць апраўдана:

- Дача выкарыстоўваецца як поўнавартасны загарадны дом для круглагадовага пражывання — тут важная максімальная цеплаахова і адсутнасць скразнякоў
- Дах мае складаную геаметрыю (шмат ендоваў, прымыканняў, зламаў).

Выснова: калі вы бываеце на дачным участку наездамі ў цёплы час года — выкарыстоўвайце мінвату ці пенаплекс. Гэта будзе найбольш простым варыянтам.

Характарыстыка	Мінеральная вата	Пенаплекс (экструдаваны пенапалістырол)
Паранепранікальнасць	Высокая, дазваляе канструкцыі «дыхаць»	Нулявая, патрабуе прымусовай вентыляцыі
Вільгататрываласць	Патрабуе аховы ад вільгаці, губляе ўласцівасці пры намоканні	Не ўбірае ваду, захоўвае форму
Гаручасць	Негаручы матэрыял (НГ)	Гаручы (Г1–Г4 у залежнасці ад дабавак, якія ўваходзяць у склад)
Мантаж	Упругія пліты трымаюцца ўпорам паміж кроквамі	Жорсткія пліты, патрабуюць дакладнай падгонкі, герметызацыі швоў
Доўгачасовасць	50+ гадоў пры правільнай ахове	30–50 гадоў, швы могуць разайсціся з-за дэфармацыі драўляных крокваў (тэмпературных і вільготных зрухаў)

Тэхналогія ўцяплення скатнага даху

Уцяпленне даху дачнага дома выконваецца да мантажу Андуліна Смарт, Чарапіцы Андулін ці любога іншага дахавага пакрыцця. Спатрэбяцца параізаляцыйныя плёнкі, супердыфузійныя мембраны, напрыклад, ONDUTISS. Таксама звярху крокваў трэба будзе смантаваць абрэшотку і контрабрэшотку.

Падрыхтоўка кроквяной сістэмы

Праверце стан драўляных элементаў. Кроквы павінны быць сухімі, апрацаванымі антысептыкам, без следзяў гнілі. Пры неабходнасці ўзмоцніце канструкцыю ці замяніце пашкоджаныя бэлькі. Лепш гэта зрабіць адразу, чым сутыкнуцца з неабходнасцю рамонту, калі дах дачнага дома будзе ўцяплены.

Мантаж супердыфузійнай мембраны

Супердыфузійная мембрана ўкладваецца звярху крокваў. Яна абараняе ўцяпляльнік ад дажджу і талага снегу. Адначасова мембрана выпускае пар з уцяпляльніка вонкі, дазваляючы канструкцыі «дыхаць». Таксама яна перашкаджае выдзіманню валокнаў уцяпляльніка, абараняе ад ветру і забруджванняў. Усё гэта ў комплексе падаўжае тэрмін службы ўсёй дахавай сістэмы.

Пры мантажы важна выконваць нахлёст палотнаў у адпаведнасці з інструкцыяй вытворцы. Месцы нахлёстаў паміж самімі палотнамі мембраны, а таксама нахлёсты на канструктыўныя элементы абавязкова праклейваюцца спецыяльнай мантажнай стужкай для стварэння суцэльнага ахоўнага пласта.

Мантаж контрабрэшоткі і абрэшоткі

Брусы контрабрэшоткі мацуюцца звярху мембраны. Яны фармуюць вентыляцыйны зазор паміж уцяпляльнікам і пакрыццём — абавязковая ўмова для вываду вільгаці. На контрабрэшотку мантуюцца брусы абрэшоткі з крокам, які залежыць ад віду дахавага матэрыялу. Напрыклад, для Андуліна Смарт і Чарапіцы Андулін гэты крок строга рэгламентаваны і пазначаны ў інструкцыі, якая даступная на нашым сайце.

Самая распаўсюджаная памылка — выкарыстанне занадта тонкіх брускоў. Яны не павінны быць таўшчынёй менш за 10 мм, інакш вільгаць у прасторы паміж уцяпляльнікам і дахавым матэрыялам не будзе сыходзіць, што прывядзе да назапашвання канденсату і гніення канструкцый.

Рэкамендуем прачытаць наш артыкул «Віды абрэшоткі: суцэльная і разрэджаная — у чым розніца і дзе прымяняецца».

Укладка ўцяпляльніка

Мінеральная вата нарэзваецца на палосы, якія перавышаюць міжкроквеннае адлегласць на 2–3 см. Упругі матэрыял надзейна фіксуецца ўпорам без дадатковага мацавання. Пры укладцы сачыце, каб не ўзніклі зазоры і перакосы — у іх утворацца «масткі холаду».

Таўшчыня ўцяпляльніка залежыць ад кліматычнай зоны. Для Маскоўскай вобласці і сярэдняй паласы рэкамендуецца 200 мм — адзін пласт 200 мм ці два пласты па 100 мм са зрушэннем швоў. У паўночных рэгіёнах таўшчыня павінна быць большай: 250–300 мм.

Параізаляцыя

З унутранага боку ўцяпляльнік накрываецца параізаляцыйнай плёнкай. Нахлёсты праклейваюцца мантажнай стужкай. Гэты пласт перашкаджае пранікненню вільготнага паветра з памяшкання ва ўцяпляльнік.

Унутраная аздабленне

Звярху параізаляцыі мантуюцца брускі, да якіх мацуюць аздабленчыя матэрыялы — вагонка, гіпсакардон, імітацыя бруса. Гэтыя брускі забяспечваюць зазор 20–30 мм для вентыляцыі і падтрымання раўнамернага тэмпературна-вільготнага рэжыму паміж уцяпляльнікам і аздабленнем.

Уцяпленне франтонаў

Пры ўцяпленні мансарды на дачы нельга забываць пра франтоны — вертыкальныя тарцовыя сцены. Яны з'яўляюцца такімі ж праваднікамі холаду, як і скаты. Без уцяплення праз цагляную кладку ці драўляную абшыўку сыходзіць да

25% цяпла, з'яўляюцца скразнякі і канденсат у кутах.

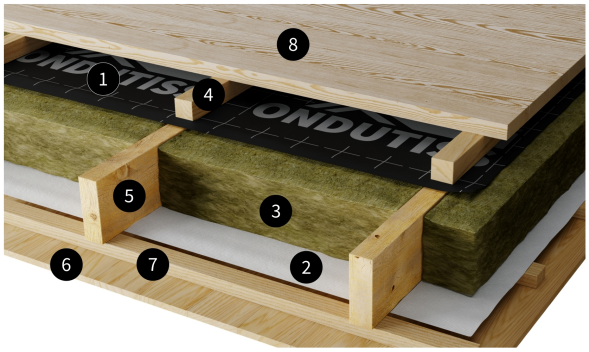
Тэхналогія аналагічная ўцяпленню скатаў: СДМ (супердыфузійная мембрана) звонку, ўцяпляльнік, параізаляцыя знутры.

Альтэрнатыва: ўцяпленне па гарышчы

Калі вы не плануеце выкарыстоўваць памяшканне пад дахам, уцяпленне скатаў не абавязкова. Замест гэтага ўцяпляюць гарышчае гарызантальнае перакрыцце, якое аддзяляе дах ад паверха. Уцяпляльнік размяшчаюць паміж драўлянымі лагамі. З боку ацяпляванага памяшкання яго абараняюць гідра- ці параізаляцыяй, а з боку гарышча ветрааховай ці супердыфузійнай мембранай.

Гэта наглядна бачна на схеме ніжэй.

Чердачное перекрытие (вид со стороны чердака)

1. Ветрозащита или супердиффузионная мембрана **2.** Пароизоляция или гидроизоляция **3.** Утеплитель **4.** Контррейка (вент. зазор) **5.** Лага **6.** Потолок **7.** Черновая подшивка **8.** Пол

Такая схема прасцей і танней. Гарышчае прастора застаецца халодным, добра праветрываецца праз слухавыя вокны.

Аднак уцяпленая мансарда на дачы дае дадатковую жылую плошчу — выбар залежыць ад вашых патрэб.

Тыповыя памылкі пры ўцяпленні

- **Адсутнасць параізаляцыі.** Вадзяны пар з памяшканняў пагаршае цеплаізаляцыйныя ўласцівасці ўцяпляльніка. Таму параізаляцыя з'яўляецца абавязковай.
- **Няма вентыляцыйнага зазору.** Кандэнсат назапашваецца пад пакрыццём, выклікаючы гніенне крокваў.
- **Масткі холаду.** Шчыліны паміж плітамі ўцяпляльніка і зазоры ў крокваў — гэта шляхі, па якіх цяпло сыходзіць вонкі. З-за гэтага зніжаецца эфектыўнасць ўцяплення на 30–40%, а ў месцах скразнякоў утвараецца канденсат.
- **Халодныя франтоны.** Неўцяпленыя тарцовыя сцены зводзяць на нішто ўсю работу па ўцяпленні скатаў даху дачнага дома.

Рамонт дачнага даху

Пры рамонце даху на дачы важна атрымаць поўны доступ да цеплаізаляцыйнага пласта і праверыць яго стан.

Важныя правілы:

- Калі стары ўцяпляльнік сляжаўся, страціў форму ці прамок, яго трэба мяняць цалкам — такі матэрыял губляе цеплаізаляцыйныя ўласцівасці і становіцца прычынай гніення драўляных канструкцый
- Пры лакальным пашкоджанні (напрыклад, працечка ў адным месцы) дапушчальная кропкавая замена ўчасткаў уцяпляльніка
- Перад укладкай новага ўцяпляльніка кроквы неабходна прасушыць і апрацаваць антысептыкам

Вынік

Уцяпленне даху на дачы — задача, якая патрабуе ўвагі да дэталяў. Галоўнае правіла: ніколі не эканомце на пара- і гідраізаляцыі. Нават самы якасны ўцяпляльнік страціць свае ўласцівасці, калі вільгаць будзе пранікаць унутр канструкцыі.

Выбірайце матэрыялы ў залежнасці ад тыпу пакрыцця і кліматычнай зоны. Для скатных дахаў аптымальная мінеральная вата — яна простая ў мантажы, паранепранікальная і негаручая. Калі патрэбная добрая шумаізаляцыя, звярніце ўвагу на Андулін Смарт і Чарапіцу Андулін — гэтыя матэрыялы паглынаюць ударны шум дажджу і граду, у адрозненне ад металічных пакрыццяў.

Выконвайце тэхналогію мантажу: вентыляцыйныя зазоры, шчыльную укладку ўцяпляльніка без шчылін, якаснае праклейванне нахлёстаў. Тады ўцяплены дах праслужыць дзясяцігоддзі, забяспечваючы камфортны мікраклімат у дачным доме ў любы час года.